

Learner Experiences in The Social Studies Lesson Using Writing-to-Learn Activities

Alpaslan AY, Erzincan Binali Yıldırım University, ORCID ID: 0000-0001-9607-8280

Adem BAŞIBÜYÜK, Erzincan Binali Yıldırım University, ORCID ID: 0000-0001-8597-6915

Abstract

Different methods and techniques should be used in learning environments for meaningful structuring of knowledge and permanent learning in Social Studies course. This study, which aims to reveal the experiences of fifth-grade middle school students on the use of writing-to-learn activities in the Social Studies course, was conducted in the phenomenology design, one of the qualitative research approaches. The participants of the study consisted of 15 fifth grade students studying in a middle school in Erzincan city center. Purposive sampling technique was used to determine the participants. A semi-structured interview form was used as a data collection tool. The data obtained were analyzed and interpreted using content analysis method. It was concluded that the use of writing-to-learn activities in the Social Studies course increased student achievement and these activities positively affected the attitude towards the course. It can be said that writing-to-learn activities improve students' writing skills and contribute to the development of skills, such as thinking, communicating and problem solving. In addition, the participants emphasized that such writing activities should be included more in the lessons.

Keywords: Social Studies, Writing-to-learn, Letter and Poetry

Inonu University
Journal of the Faculty of
Education
Vol 23, No 2, 2022
pp. 1112-1131
DOI:10.17679/inuefd.1146311

Article Type
Research Article

Received
21.07.2022

Accepted
03.09.2022

Suggested Citation

Ay, A. ve Başibüyük, A. (2022). Sosyal Bilgiler Dersinde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinleri Kullanımına İlişkin Öğrenci Deneyimleri, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 1112-1131. DOI: 10.17679/inuefd.1146311

Bu makale birinci yazarın, Erzincan Üniversitesi tarafından Ocak 2018 tarihinde kabul edilen doktora tezinden üretilmiştir.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Changes in the technological field have affected many fields, and education has also been affected by this change. Different methods and techniques have been developed in the field of education in order to raise individuals who will keep up with the developments in the world of science and the changes experienced accordingly. With these methods and techniques, the skills of accessing information, making sense of information and using this information in daily life have gained importance rather than acquiring information (Çalışkan, 2008). With these new methods, ways to reach a more efficient education system are sought (Akçay, Özyurt, & Akçay, 2014). As a result of this situation, instead of an education system based on memorization, education systems that make sense of information, analyze information, read and write critically, and are based on student active participation have come to the fore. Writing is an important tool in education and is of vital importance in the hands of teachers. Social studies teachers can use writing to help their students make sense of content and social studies skills while developing their literacy. Developing this skill in social studies is about synthesizing content. One of the best ways to do this is through writing assignments. Teachers can incorporate different types of writing into social studies lessons so that students can analyze the topic by interacting with the content (Boyer, 2006). Writing-to-learn activities have an important place in terms of making sense of information, permanence, and reinforcement. Students learn and construct knowledge faster with these writing activities. Social Studies course is a suitable course for the use of writing-to-learn activities in terms of subject matter (Karaçağıl, 2014). Especially in terms of concept teaching, concretization of abstract subjects, active learning and permanence of the information learned, writing-to-learn activities are beneficial. In addition, these writing activities will make significant contributions to increasing students' academic achievement and developing positive attitudes towards the course.

Purpose

The purpose of this study is to examine the experiences of fifth grade students regarding the use of writing-to-learn activities in social studies course. In line with the aim of the study, the following questions were sought to be answered.

- Have you done writing-to-learn activities in the social studies course?
- What are your thoughts about writing-to-learn activities?
- Do you think that writing-to-learn activities contribute to your learning?
- Did writing for writing-to-learn activities to an addressee have any effect on you?
- What were the things you paid attention to while writing writing-to-learn activities?
- What emotions did you feel when you realized the writing-to-learn activities?
- If you compare writing-to-learn activities (letter and poem), which one do you think requires more effort?
- Which skills do you think you developed after the writing-to-learn activities?
- Would you like to see more of this kind of writing activities in Social Studies lessons?

Method

This research was conducted with phenomenology design, one of the qualitative research approaches. Phenomenology tries to describe the meanings that individuals give to a concept or phenomenon based on their experiences through their experiences (Creswell, 2013). The participants of the study consisted of 15 fifth grade students studying in a middle school in Erzincan city center. Purposive sampling method was used to determine the participants. A semi-structured interview form was used as a data collection tool. In the implementation process of the research, at the end of two different units in the fifth grade social studies course, students were engaged in letter and poem writing activities from writing-to-learn activities. Content analysis technique was used to analyze the data obtained. Content analysis is to reach concepts and relationships that can explain the data collected (Yıldırım & Şimşek, 2018).

Findings

According to the data obtained in the study, it was found that fifth grade students had not previously performed writing-to-learn activities in social studies courses. The participants stated that it is important to use writing-to-learn activities in the course process, and that these activities affect learning. Students emphasized the importance of writing to an addressee in writing-to-learn activities and stated that writing to an addressee in this process is an important issue in determining the content of the activity. The participants stated that they paid attention to some important issues such as not giving false information, following the rules of grammar and paying attention to the format of the written activity while carrying out writing-to-learn activities. Another finding of the study is that students experienced different emotions during the process of writing-to-learn activities. Participants stated that they experienced emotions such as pleasure, fun, happiness and excitement in this process. In addition, after these activities, students stated that their thinking, communication, problem solving and research skills improved. The majority of the participants emphasized the necessity of using writing-to-learn activities in social studies courses.

Discussion & Conclusion

The first result obtained from this research is that writing-to-learn activities are not used in social studies courses or simple writing activities are included. Yasul (2019) stated that writing activities such as note-taking, summarizing, and writing on the board are used in social studies lessons. Another result obtained from the research is that writing-to-learn activities contribute to the development of students. Kayaalp (2020) and Yasul (2019) emphasized that writing-to-learn activities have positive effects on the meaning and reinforcement of knowledge. The participants stated that writing-to-learn activities had a positive effect on their learning and that they comprehended the subject better with these activities. Similarly, Uzun (2011), Duymaz (2011), Bozat (2014), Öztürk (2014), Aktepe and Yıldız (2020), Doğan and İlhan (2016), Özturan Sağırlı (2010), and Aktepe and Yıldız (2020) emphasized that students who performed writing-to-learn activities understood the subject better and the permanence of the subject was ensured. Another result of the study is that writing-to-learn activities have a positive effect on the development of students' skills. It can be mentioned that writing-to-learn activities have an effect especially on thinking, communication, research and problem solving skills.

Sosyal Bilgiler Dersinde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinlikleri Kullanımına İlişkin Öğrenci Deneyimleri

Alpaslan AY, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0001-9607-8280

Adem BAŞIBÜYÜK, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0001-8597-6915

Öz

Sosyal bilgiler dersinde bilginin anlamlı yapılandırılması ve kalıcı öğrenmelerin gerçekleşebilmesi için öğrenme ortamlarında farklı yöntem ve teknikler kullanılmalıdır. Ortaokul beşinci sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri kullanımı üzerine deneyimlerini ortaya çıkarmayı amaçlayan bu araştırma, nitel araştırma yaklaşımlarından fenomenoloji deseni yürütülmüştür. Araştırmanın katılımcılarını Erzincan il merkezinde bir ortaokulda beşinci sınıfta öğrenim gören 15 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Katılımcılar amaçlı örnekleme tekniğine göre belirlenmiştir. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Sosyal bilgiler dersinde öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri kullanımının öğrenci başarısını arttırdığı ve bu etkinliklerin derse karşı olan tutumu olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin öğrencilerde yazma becerisini geliştirdiği, bunun yanı sıra düşünme, iletişim kurma ve problem çözme gibi becerilerin gelişimine katkıda bulunduğu söylenebilir. Ayrıca katılımcılar bu tür yazma etkinliklerine derslerde daha fazla yer verilmesi gerektiğini vurgulamışlardır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Öğrenme Amaçlı Yazma, Mektup ve Şiir

İnönü Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
Cilt 23, Sayı 2, 2022
ss. 1112-1131
DOI:10.17679/inuefd.1146311

Makale Türü
Araştırma Makalesi

Gönderim Tarihi
21.07.2022

Kabul Tarihi
03.09.2022

Önerilen Atıf

Ay, A. & Başibüyük, A. (2022). Sosyal Bilgiler Dersinde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinleri Kullanımına İlişkin Öğrenci Deneyimleri, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 1112-1131. DOI: 10.17679/inuefd.1146311

Bu makale birinci yazarın, Erzincan Üniversitesi tarafından Ocak 2018 tarihinde kabul edilen doktora tezinden üretilmiştir.

Sosyal Bilgiler Dersinde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinlikleri Kullanımına İlişkin Öğrenci Deneyimleri

İnsanlık tarihi boyunca hayatı kolaylaştıran, insanlık için önemli dönüm noktaları sayılan birçok buluş gerçekleştirilmiştir (Erdem & Demirel, 2002). Hiç şüphesiz bu buluşların en önemlilerinden biri yazının icadı olmuştur. Yazma, bazı araçları kullanarak duygu ve düşüncelerimizi kâğıda aktarma eylemidir. Yazma, konuşma gibi bireyin kendini ifade etmesinin bir yolu ve aynı zamanda bir iletişim aracıdır (Sever, 1998). Kalıcı olmasının yanında süre sınırlamasının olmaması ve insanların düşüncelerini diledikleri gibi aktarmasına olanak sağlaması bakımından önem arz etmektedir. Yazma eylemi temel dil becerilerinden olup, bir düşünme sürecinin sonucunda ortaya çıkmıştır (İşeri & Emre, 2012). Bilişsel bir süreç olarak yazma eylemi, yarım asırlık bir zamandır birçok alandan bilim insanlarının dikkatini çekmeye başlamıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda yazma eyleminin bir öğrenme süreci olduğu görüşü önem kazanmaktadır (Günel, Kabataş Memiş & Büyükkasap 2009).

Öğrenme amaçlı yazma; yazma eylemi ile bir durumun, konunun, bilginin öğretilmesi ve öğrenilmesi durumudur (Duymaz, 2011). Bu yazma etkinliği, öğrenmek istenilen bir konunun, belirli kurallar çerçevesinde maksatlı yazma işi olarak da tanımlanabilir (Ay, 2018). Öğrenme amaçlı yazma ile ilgili olarak iki teori geliştiren Bereteir ve Scardamaila (1987) öğrenme amaçlı yazmayı “bilgiyi söyleme” ve “bilgiyi dönüştürme” olarak açıklamışlardır. Bilgiyi söyleme modelinde düşüncelerimizi kâğıda aktarmak yatar ve aklımızdaki bilgi miktarının fazlalığı başarı oranıyla doğru orantılıyken, bilgiyi dönüştürmede ise bir çözümleme süreci etkindir (Günel, Kabataş Memiş & Büyükkasap, 2009). Klein (1999) ise bu konu hakkında bazı varsayımlar öne sürmüştür. Buradaki amaç yazmanın öğrenmeyi nasıl oluşturduğunu ve nasıl etkilediğini anlamaktır (Atila, 2008). Yazmanın, öğrenme üzerindeki etkisini Haley-James (1982) araştırmış ve bazı sonuçlara ulaşmıştır; yazma eylemi düşünmeye odaklıdır ve kontrol etmek için düşündürür, kompleks düşünmeye izin verir, çoklu anlamaya sahiptir ve iletişimi güdüler. Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinde yazmanın hedefi ve muhatabı önemlidir. Öğrenciler arkadaşlarına, aileden birisine veya öğretmenine yazabilir. Öğrenci, hedefini belirlediği takdirde, yazma eylemini hedefe uygun olarak düzenler ve cümlelerini hedef kişiye göre seçer (Ay, 2018).

Sosyal bilgiler programı ülkemizde 2005 yılında yapılandırıcılık anlayışına göre oluşturulmuştur. Bu anlayışa göre, bilgiyi doğrudan öğrenciye aktarmak yerine, öğrencinin bilgiyi keşfetmesi ve kendi zihninde yapılandırmasını sağlamak amaçlanmıştır. Bu sebeple bu anlayışta önemli olan, öğrenciye bilgiyi doğrudan vermek değil, bilgiyi keşfetme ve bilgiye ulaşma becerisini kazandırmaktır (Tonbuloğlu, 2014). Bireyselliğe önem veren bu programda, öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulduğunda farklı öğrencilere hitap edecek öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanılması bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu aşamada yazma eylemi kullanılacak yöntem ve teknikler arasında yer almaktadır (Ay & Başibüyük, 2018). Yazma eyleminin, öğrenme üzerindeki etkisinin incelendiği araştırmalarda, yazma eyleminin öğrenmenin kalıcılığını sağladığı, aktif katılım ile dilin doğru kullanımları üzerinde olumlu etkilerinin olduğu tespit edilmiştir (Ay & Başibüyük, 2018). Ayrıca Oral (2008), yazmanın bir çocuk için konuşarak anlatılanlardan çoğu zaman daha olumlu bir etkinlik olduğunu vurgulamıştır. Sosyal bilgiler dersinde; empati, iletişim kurma, eleştirel düşünme ve yazma, karar verme, problem çözme becerileri gibi öğrenciye kazandırılmak istenen birçok beceri mevcuttur. Bu becerilerin kazandırılmasında ise öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri etkili

bir yöntem olarak kullanılabilir (Ay, 2018). Bu bağlamda bireylerin yetiştirilmesinde çağdaş yaklaşımlardan olan öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri de önem kazanmıştır (Çalık & Sezgin, 2005).

Araştırmacılar son dönemlerde öğrenci seviyesine uygun, öğrenciyi araştırmaya sevk eden, üst düzey becerileri içeren ve öğrencilerin yaratıcı özelliğini ön plana çıkaran yazma tekniklerinin kullanılmasının gerekliliğini belirtmişlerdir. (Günel, 2009). Yazma etkinliği, sosyal bilgiler öğretiminin önemli bir parçası olmalıdır. Öğretmenler, öğrencilerin içerikle ilgili anlamaları, analiz etmeleri ve etkileşimde bulunmalarına yardımcı olmak için sosyal bilgiler sınıflarında çok çeşitli yazım türlerini kullanabilir. Yazma etkinliği ile sosyal bilgiler öğretmenleri, öğrencilerin okur-yazarlık düzeylerini geliştirirken aynı zamanda içerik ve sosyal bilgilere ait becerilerini de geliştirmelerine imkân sağlamaktadır (Boyer, 2006). Yazma etkinlikleri öğrencilerin bilgiyi kalıcı bir şekilde öğrenmesine yardım ederken, yazma becerisi dâhil farklı becerilerin gelişimine katkıda bulunmaktadır.

Öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri, bilginin daha etkin bir şekilde öğretilmesi ve öğrenilen bilginin kalıcı olması açısından önemli bir materyal olarak kullanılmaktadır. Bu yazma etkinlikleri derslerde kavram öğretiminde etkili bir yöntem olarak kullanılabilir. Öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri ile öğrenciler bilgiyi etkin bir biçimde yapılandırabilmektedir. Ayrıca öğrenciler bu yazma etkinlikleri sayesinde düşüncelerini planlı bir şekilde yazıya dönüştürebilmektedirler. Öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri ile öğrencilerin derse aktif katılımı sağlanarak bilginin yapılandırılması hedeflenmektedir. Sosyal bilgiler, öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin kullanılması açısından oldukça zengin bir konu ağına sahiptir. Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin sosyal bilgiler derslerinde kullanımı; kavram öğretimi, soyut konuları somut olarak öğrenci seviyesine uygun hale getirme, aktif öğrenmeyi teşvik etme ve öğrenilen bilginin daha kalıcılığı açısından önemlidir. Ayrıca bu etkinlikler öğrencilerin derse karşı ilgilerinin ve akademik başarılarının artmasında önemli katkılar sağlayacaktır (Karaçağıl, 2014).

Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin sosyal bilgiler dersinde kullanımının etkileri değerlendirildiğinde bu etkinliklerin öğrenme- öğretme sürecinde etkileşimli aktif katılım gerçekleştirdiği, öğrencilerde bazı becerilerin (Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma, iletişim kurma, eleştirel düşünme ve yazma) gelişmesine katkı sağladığı ve öğrencilerin sosyalleşmesine imkân verdiği öngörülmektedir. Bu bağlamda bu araştırmada beşinci sınıf sosyal bilgiler dersinde öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri kullanımına ilişkin öğrenci deneyimlerini incelemek hedeflenmiştir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- Sosyal Bilgiler derslerinde öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri yaptınız mı?
- Beşinci sınıf öğrencilerinin öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri hakkındaki düşünceleri nelerdir?
- Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin öğrenmene (öğrenmeye) katkı sağladığını düşünüyor musun?
- Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini bir muhabata yazmanın etkisi oldu mu?
- Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini yazarken dikkat ettiğin noktalar neler oldu?
- Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini gerçekleştirdiğin zaman hangi duyguları hissettin?

- Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini (mektup ve şiir) karşılaştırırsan hangisinin daha fazla çaba gerektirdiğini düşünüyorsun?
- Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinden sonra hangi becerilerin geliştiğini düşünüyorsun?
- Sosyal bilgiler derslerinde bu tür yazma etkinliklerine daha fazla yer verilmesini ister misiniz?

Yöntem

Araştırma Deseni

Ortaokul beşinci sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri kullanımına ilişkin deneyimlerinin incelendiği bu araştırmada nitel araştırma yaklaşımlarından fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Fenomenolojik araştırmalar, günlük yaşamda farkında olduğumuz ancak derinlemesine bilgi sahibi olmadığımız durumlara odaklanmaktadır. Fenomenolojik araştırmalar, bir olayı, bir olguyu daha iyi anlamamıza ve tanımlamamıza yardımcı olan örnekler, açıklamalar ve yaşantılar ortaya koymaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Çalışma Grubu

Araştırmanın katılımcılarını araştırma amacı doğrultusunda Erzincan il merkezinde bir ortaokulda öğrenim gören 15 öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örneklemesine göre belirlenmiştir. Amaçlı örnekleme; zengin yapıya sahip durumların derinlemesine incelenmesine olanak sağlaması, olgu ve olayların keşfedilmesi ve açıklanmasında kullanılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Maksimum çeşitlilik örneklemesinde amaç araştırmadan elde edilen veriler arasında çeşitlilik gösteren durumlarda ortak noktaları belirlemek ve araştırma probleminin farklı boyutlarını ortaya koymaktır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2019). Fenomenoloji araştırmalarında örneklem seçiminde araştırmaya katılım gösteren katılımcıların araştırma konusu ile ilgili deneyimlerinin olması gerekmektedir (Creswell, 2013).

Verilerin çözümlenme sırasına göre katılımcılar kodlanarak Ö1, Ö2, Ö3 ... şeklinde ifade edilmiştir. Katılımcılara ait bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1.

Katılımcılara İlişkin Bilgiler

Öğrenci	Cinsiyet	Sınıf Düzeyi	Öğrenci	Cinsiyet	Sınıf Düzeyi
Ö1	Erkek	5.sınıf	Ö9	Kız	5.sınıf
Ö2	Erkek	5.sınıf	Ö10	Kız	5.sınıf
Ö3	Erkek	5.sınıf	Ö11	Erkek	5.sınıf
Ö4	Kız	5.sınıf	Ö12	Kız	5.sınıf
Ö5	Kız	5.sınıf	Ö13	Kız	5.sınıf
Ö6	Erkek	5.sınıf	Ö14	Erkek	5.sınıf
Ö7	Kız	5.sınıf	Ö15	Erkek	5.sınıf
Ö8	Erkek	5.sınıf			

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Bu amaçla beşinci sınıf öğrencilerinin öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri hakkında deneyimlerini belirlemeye odaklanan görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme formunda öğrencilerin öğrenme amaçlı yazma etkinliklerine yönelik 9 soru yer almaktadır. Hazırlanan sorular konuya uygunluk, anlaşılabilirlik ve dil yönünden değerlendirilmesi amacıyla iki uzmanın görüşüne sunulmuştur. Uzmanlardan gelen değerlendirmeler doğrultusunda bazı soruların soru kökünde değişiklikler yapılmış ve görüşme formuna son hali verilmiştir. Hazırlanan görüşme formu pilot uygulama olarak 3 öğrenciye uygulanmıştır ve sorular yeniden gözden geçirilmiştir. Gerekli izinler alındıktan sonra görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinlikleri Uygulama Süreci

Araştırma kapsamında öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri Erzincan il merkezinde bulunan bir ortaokulda beşinci sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Uygulama etkinlikleri sosyal bilgiler dersinde “Bölgemizi Tanıyalım ve Ürettiklerimiz” ünitelerini kapsamaktadır. Uygulama öncesi beşinci sınıf öğrencilerine ve sosyal bilgiler öğretmenine öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri ile ilgili seminer verilmiştir. Bu seminer sürecinde öğrencilere ve öğretmene öğrenme amaçlı yazma etkinliği hakkında bilgiler verilmiştir. Seminerin ardından “Bölgemizi Tanıyalım ve Ürettiklerimiz” üniteleri kapsamında öğrencilerle öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinden mektup ve şiir yazma etkinliği gerçekleştirilmiştir. Bu yazma etkinlikleri ders öğretmeni ve dördüncü sınıf öğrencileri muhatap alınarak yazdırılmıştır. Etkinlikler araştırmacı tarafından belirlenen yönerge doğrultusunda ev ödevi olarak uygulanmıştır. Öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri uygulamasından sonra belirlenen 15 öğrenci ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Nitel veri analizi, ham verilerin bulgulara dönüştürülmesi ve bulguların yorumlanması süreçlerini içermektedir (Patton, 2014). İçerik analizi elde edilen verileri açıklayabilen kavram ve ilişkilere ulaşmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu aşamada ilk olarak kayıt altına alınan veriler yazılı hale dönüştürülmüştür. Öğrencilerden alınan görüşler, benzer ve ortak noktalarına göre sınıflandırılarak tema ve kodlar oluşturulmuştur ve öğrencilerin doğrudan görüşlerine yer verilmiştir. Bu aşamadan sonra, elde edilen bulgular tanımlanmış ve yorumlanmıştır.

Araştırmada iç güvenilirliği (tutarlılık) arttırmak amacıyla yapılan analizler araştırmacılar tarafından farklı zamanlarda incelenerek görüş birliği ve ayrılığı olan durumlar ortaya konmuş ve gerekli tartışmalar yapılmıştır. Nitel analizlerin ve bu analizlere dayalı bulguların iç geçerliğini (inandırıcılık) arttırmak amacıyla katılımcı görüşlerine doğrudan yer verilmiştir. Güvenirlik ve geçerlik ölçütlerinden aktarılabirlik ölçütü için maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemiyle amaca yönelik katılımcılar belirlenmiştir. Araştırma etiği kapsamında katılımcıların isimleri gizlenerek görüşlerin kime ait olduğu görüşün son kısmına parantez içinde kodlanarak (Ö1, Ö2, Ö3 ...) belirtilmiştir.

Bulgular

Sosyal Bilgiler Derslerinde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Uygulanması ile İlgili Bulgular

Beşinci sınıf öğrencilerine ilk olarak sosyal bilgiler derslerinde öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin kullanımı ile ilgili “Sosyal bilgiler dersinde daha önce bu tür yazma etkinlikleri yaptınız mı?” sorusu yöneltilmiştir. Bu kapsamda öğrencin bu soruya verdikleri yanıtlar ve frekans dağılımları Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2.

Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliği Kullanımı

Tema	Kodlar	f
Öğrenme Amaçlı Yazma Kullanımı	Evet	--
	Hayır	15
	Toplam	15

Tablo 2 incelendiğinde beşinci sınıf öğrencilerinin tamamı sosyal bilgiler derslerinde özet çıkarma ve not alma gibi basit düzeyde yazma etkinliklerini yaptıklarını ancak öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini yapmadıklarını ifade etmişlerdir. Bu ifadelerden hareketle sosyal bilgiler derslerinde basit düzeyde yazma etkinliklerinin uygulandığı buna karşın öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin kullanılmadığı görülmektedir.

Örnek ifadeler;

...Daha önce bu tür bir etkinlik yaptığımızı hatırlamıyorum. Öğretmenimiz konuyu işledikten sonra konu ile ilgili sorular çözüyorduk ve ödev veriyordu. Ardından diğer konuya geçiyorduk (Ö1).

...Sosyal Bilgiler dersinde öğretmenimiz özet çıkarmamızı ve bazı önemli konularda not almamızı istiyordu. Daha önce bu şekilde hiç yazı yazmadık. (Ö8).

...Sosyal Bilgiler dersinde böyle bir etkinlik yapmadık. Derste bu tür bir etkinlik yapsak iyi olurdu. (Ö11).

Mektup ve Şiir Yazma Etkinlikleri ile İlgili Bulgular

Bu bölümünde öğrencilere “Öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri hakkındaki düşüncelerin nelerdir?” sorusu yöneltilmiş ve bu soruya verilen cevaplar Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3.

Mektup ve Şiir Yazma Etkinlikleri

Tema	Kodlar	f
Mektup ve Şiir Yazma Etkinlikleri	Mektup ve şiir yazmak önemli	5
	Diğer	4
	Mektup yazmak önemli	2
	Mektup yazmak daha iyi	2
	Şiir yazmak önemli	1
	Şiir yazmak daha iyi	1
	Toplam	15

Tablo 3'e göre öğrenciler, mektup ve şiir yazma etkinliklerinin kendileri için önemli olduğunu, her iki etkinliğin kelime dağarcıklarını geliştirdiklerini, bu etkinlikler ile duygu ve düşüncelerinin rahat bir biçimde ifade edebildiklerini ve bu etkinliklerin yazma becerilerini geliştirdiklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca öğrenciler, mektup ve şiir yazmanın önemli olduğunu ve bu etkinlikleri yazarken konuyu daha ayrıntılı ele aldıklarını belirtmişlerdir. Şiir yazma etkinliğinin mektup yazma etkinliğine oranla daha zor bir etkinlik olduğunu ifade etmişlerdir.

Örnek ifadeler;

...Mektup yazarken konunun bütün yönlerini anlatabiliyorsunuz, şiir ise kafiyeli bir yapıda olduğu için aklımızda kalıcı oluyor. Her iki etkinlik sonucunda başarımın arttığını gördüm ve bu etkinlikler sayesinde dersi daha çok sevdim. (Ö6)

...Mektup yazmak önemli. Çünkü mektup yazarken konuyu daha derin yazabiliyoruz. Şiirin kafiyeli yazılması olması lazım. Bu durum bana zor geliyor. Mektup yazmak benim için daha öğretici oldu. (Ö13)

...Bana göre şiir yazmak daha öğretici. Çünkü şiir yazarken bol bol düşündüm ve araştırma yaptım. (Ö3)

Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Öğrenmeye Etkisi ile İlgili Bulgular

Bu bölümde öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinden mektup ve şiir etkinliğinin öğrencilerin öğrenmeleri üzerine etkileri sorulmuş ve cevaplar Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4.

Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Öğrenmeye Katkısı

Tema	Kodlar	f
Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin	Mektup yazmak öğrenmeye katkı sağladı	8
	Şiir yazmak öğrenmeye katkı sağladı.	5
Öğrenmeye Katkısı	Hem mektup hem de şiir öğrenmeye daha çok katkı sağladı.	2
	Toplam	15

Tablo 4 değerlendirildiğinde 8 öğrenci mektup yazma etkinliğinin öğrenmeye pozitif katkısının olduğunu belirtirken, 5 öğrenci şiir yazma etkinliğinin öğrenmeye katkısının olduğunu ifade etmiştir. Görüşmeye katılan 2 öğrenci ise her iki öğrenme amaçlı yazma etkinliğinin öğrenmeye katkısının olduğunu belirtmiştir. Ayrıca öğrenciler, yazma etkinlikleri sürecinde bir ön hazırlık yaptıklarından dolayı konuyu tekrar ettiklerini, bu etkinlikler ile duygu ve düşüncelerini rahat bir biçimde ifade ettiklerini belirtmişlerdir. Bazı öğrenciler ise şiir etkinliğinin kafiyeli olmasından dolayı bu yazma etkinliği için daha fazla zaman ve çaba harcadıklarını ifade etmişlerdir. Mektup yazarken öğrenilen konunun tekrarı yapıldığından dolayı mektubun öğretici olduğu görüşlerini belirtmişlerdir.

Örnek ifadeler;

...Mektup yazma etkinliği daha çok katkı sağladı. Nedeni ise mektup yazarken konuları ayrıntılı şekilde yazdım. Mektup yazarken bütün konuyu yazabiliyorsunuz ama şiirde sadece ana fikri yazabiliyorsunuz. Bu yüzden mektup yazarken şiire göre daha fazla konuyu anlatabiliyorsunuz. (Ö5)

...Mektup içeriğinden dolayı daha öğretici. Şiirde anlatamadığım konuları mektup yazarken daha rahat anlatabiliyorum. Mektup yazarken duygu ve düşüncelerimi daha rahat

yazdım. Öğrendiğim konuyu tekrar etmiş oldum. (Ö8)

...Her ikisinin de öğrenmeye katkısı çok büyük ama benim için şiir daha öğretici. Şiir yazarken kendimi daha rahat hissediyorum. Ayrıca kafiyeli olması ve mektuba göre kısa olmasından dolayı şiir benim için daha öğretici. (Ö1)

...İkisi arasında karar vermek çok zor. Hem şiir hem de mektup yazma etkinliğinin öğrenmemize katkı sağladığını düşünüyorum. Örneğin şiir yazma etkinliğinde duygu ve düşüncelerinizi kafiyeli bir şekilde ortaya koyabiliyoruz. Şiir yazarken kendime olan özgüvenim artıyor. Mektup yazarken de konuyu daha açıklayıcı yazabiliyorum. (Ö7)

Mektup ve Şiir Etkinliklerinin Hangi Muhataba Yazıldığı ile İlgili Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde öğrencilere “Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini bir muhataba yazmanın etkisi oldu mu? Bir muhatap olmasaydı aynı şekilde yazabilir miydin? sorusu yöneltilmiş ve öğrencilerin ifadeleri Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5.

Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Muhataba Yazılması

Tema	Kodlar	f
Öğrenme Amaçlı Yazma	Alt sınıf öğrencisine yazmak daha etkili	9
Etkinliklerinin Bir Muhataba Yazılması	Öğretmenime yazmak daha etkili	4
	Her ikisine yazmak etkili	2
	Toplam	15

Tablo 5 değerlendirildiğinde görüşmeye katılan öğrencilerin çoğunluğunun (9 öğrenci) alt sınıflara yazmanın daha etkili olduğunu belirtirken dört öğrenci öğretmene yazmanın etkili olduğunu ifade etmiştir. İki öğrenci ise hem öğretmene hem de alt sınıf öğrencilerine yazmanın öğrenmelerine etki ettiğini belirtmiştir. “Bir muhatap olmasaydı yine aynı şekilde yazar mıydınız?” sorusuna ise öğrencilerin büyük bir bölümü (11 öğrenci) yazamayacaklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin bu ifadelerinden hareketle öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin bir muhataba yazılmasının önemli bir etken olduğu ve yazma etkinliğinin amacına ulaşmasında önemli bir araç olarak kullanılması gerektiği söylenebilir.

Örnek ifadeler;

...Öğretmenime yazmak daha öğretici oldu. Alt sınıf öğrencilerine nasıl yazacağımı bilemedim. Yazacağım bilgileri bilmiyorlar yani anlamakta zorlanabilirler. Öğretmenim yazdıklarımı anlayabilir. Bu yüzden öğretmenime yazmak daha kolay. (Ö11)

...4.sınıf öğrencisine yazmak öğrenmeye daha fazla etki eder. Öğretmene yazmak daha zor, alt sınıflara yazmak ise daha kolay ve öğretici. Yazarken konuyu tekrar ettiğimi düşünüyorum. (Ö3)

...Kime yazdığımızın bence bir önemi yok. İki etkinlikte de bir şeyler anlatmaya çalıştım ve konuyu tekrar etmiş oldum. Önemli olan bu yazma etkinliklerine katılmaktı. (Ö15)

Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerini Yazarken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar ile İlgili Bulgular

Bu bölümde öğrencilere “Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini yazarken dikkat ettiğin hususlar nelerdir?” sorusu yöneltilmiş ve öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6.*Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Yazımında Dikkat Edilen Noktalar*

Tema	Kodlar	f
Öğrenme Amaçlı Yazma	Yanlış bilgi vermemek	6
Etkinliklerinin Yazımında	Mektup ve şiir formatına uygun yazma	5
Dikkat Edilen Noktalar	Dilbilgisi kurallarına uymak	4
	Toplam	15

Tablo 6 incelendiğinde öğrencilerin bu etkinlikleri yazarken yanlış bilgi vermeme konusuna daha çok dikkat ettikleri görülmektedir. Ayrıca ödevlerini yazarken şiir ve mektup formatına uygun yazmaya özen gösterdikleri ve dilbilgisi kurallarına uymaya dikkat ettikleri görülmektedir. Bu ifadelerden anlaşılacağı üzere öğrencilerin öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini yazarken özellikle yanlış bilgi vermekten kaçındıkları ve dilbilgisi kurallarına uymaya özen gösterdikleri görülmektedir.

Örnek ifadeler;

...Şiir ve mektup yazarken yanlış bilgi vermemeye özen gösterdim. (Ö6)

...Bu etkinliklerde konuları doğru yazmaya çalıştım. Yanlış bilgi vermemeye, doğru yazmaya dikkat ettim. (Ö2)

...En fazla dikkat ettiğim husus noktalama işaretleri ve yazım yanlışları oldu. Özellikle mektup yazarken dilbilgisi kurallarına dikkat ettim. (Ö5)

...Etkinlikleri yazarken bizlere verilen yönergeye uygun olarak yazmaya çalıştım. Örneğin mektup etkinliğinde hitap cümlesi olmasına dikkat ettim. Şiir yazarken ise şiirin kafiyeli olmasına ve dörtlüklerden oluşmasına önem verdim. (Ö12)

Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinlikleri Esnasında Öğrencilerin Hissettiği Duygular ile İlgili Bulgular

Bu bölümde öğrencilere “Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini gerçekleştirdiğin zaman hangi duyguları hissettin?” sorusu yöneltilmiştir. Verilen cevaplar Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7.*Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliği Sonucu Hissedilen Duygular*

Tema	Kodlar	f
	Zevk alma	5
Öğrenme Amaçlı Yazma	Eğlenme	4
Etkinliği Sonucu Hissedilen	Heyecanlanma	3
Duygular	Mutlu olma	3
	Toplam	15

Zevk Alma: Öğrencilerin öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin gerçekleştirdiklerinde hissettikleri duygulardan birisi zevk alma duygusudur. Bu durumun nedeni öğrencilere öğrenmeyi destekleyecek farklı etkinliklerin sunulması öğrencilerde bu duyguların yaşanmasını sağlamaktadır.

...Evet, çok zevk aldım. Alt sınıflara bir şeyler öğretmek bana keyif verdi. Aslında bir

şeyler yazmak çok zevkli. (Ö3)

Eğlenme: Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin hissettirdiği duygulardan bir diğeri de eğlenme duygusudur. Öğrenciler yazma etkinlikleri esnasında çok eğlendiklerini belirtmişlerdir.

...Etkinlikleri yaparken daha fazla eğlendim, ancak yazdıklarımı anlayacaklar mı diye düşündüm. Aslında hem eğlendim bir yandan da heyecan yaptım. (Ö8)

...Bu etkinlikleri yaparken çok eğlendim. Derslerde bu tür etkinlikler yapmıyoruz. Mektup ve şiir yazarken mutlu oldum. (Ö14)

Heyecan: Öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri ile hissedilen duygulardan bir diğeri heyecan duygusudur. Öğrenciler bu etkinlikleri gerçekleştirirken heyecan duygusunu yaşadıklarını aktarmışlardır. Bir muhabata mektup ya da şiir yazmanın kendilerini heyecanlandırıldığını ifade etmişlerdir.

...Bu etkinlikleri yazarken heyecanlandım. Birisine mektup yazmak heyecan verici. (Ö11)

Mutlu olma: Öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri ile yaşanan diğer bir duygu ise mutluluk duygusudur. Öğrenciler bu etkinlikler sonrasında mutlu olduklarını ifade etmişlerdir. Mektup ve şiir etkinliklerini gerçekleştirirken yeni bilgiler öğrenmenin onlara mutluluk verdiğini ifade etmişlerdir.

...Mutlu oldum. Çünkü yeni bir şeyler öğrenmek bana her zaman mutluluk veriyor. (Ö9)

Mektup ve Şiir Etkinlikleri ile İlgili Bulgular

Bu bölümde öğrencilere “Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini karşılaştırırsan hangisini yazarken daha fazla çaba gerektirdiğini düşünüyorsun?” sorusu yöneltilmiş ve öğrencilerin verdikleri cevaplar tablo 8’de değerlendirilmiştir.

Tablo 8.

Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Karşılaştırılması

Tema	Kodlar	f
Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin	Mektup yazmak kolay, şiir yazmak zor	5
	Hem mektup hem de şiir yazmak zor	5
Karşılaştırılması	Şiir yazmak kolay, mektup yazmak zor	5
	Toplam	15

Tablo 8 değerlendirildiğinde görüşmeye katılan öğrencilerden beş öğrenci mektup yazmanın şiir yazmaya oranla daha kolay olduğunu belirtirken, diğer beş öğrenci şiir yazmanın mektup yazmaya göre daha kolay olduğunu belirtmişlerdir. Görüşmeye katılan beş öğrenci ise bu yazma etkinliklerini yazmanın zor olduğunu vurgulamışlardır. Ayrıca öğrenciler mektup yazma etkinliğinin uzun olmasından dolayı, şiir yazma etkinliğinin ise kafiye yazımından dolayı yazılmasının zor olduğunu ifade etmişlerdir.

Örnek ifadeler;

...Mektup yazmak şiir yazmaya göre daha kolay. Şiir yazmak daha çok zaman ve çaba gerektiriyor. Mektup yazdığımda bilgiler daha kalıcı oluyor. (Ö1)

...Şiir yazmak kolay, mektup yazmak ise çok zor. Mektup yazmak çok çaba gerektiriyor. Mektup yazarken daha ayrıntılı yazmamız gerekiyor. (Ö13)

...İkisi de zor. İkisi de çok çaba ve zaman gerektiriyor. Mektupta giriş, gelişme, sonuç bölümlerini yazmak zor; şiir de ise kafiyeli yazmak gerçekten zor. (Ö2)

Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Becerileri Üzerine Etkisi ile İlgili Bulgular

Bu bölümde öğrencilere "Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinden sonra hangi becerilerin geliştiğini düşünüyorsun?" Sorusu yöneltilmiş ve verilen cevaplar Tablo 9'da değerlendirilmiştir.

Tablo 9.

Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Becerileri Gelişimi Üzerine Etkisi

Tema	Kodlar	f
Beceri Gelişimi	Yazma	15
	Düşünme	6
	İletişim Kurma	4
	Hepsi	3
	Problem Çözme	2
	Toplam	30

Yazma: Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerine katılan öğrencilerin tamamı bu etkinlikler ile yazma becerilerinin geliştiğini ifade etmişlerdir. Bu etkinlikler düzenli aralıklarla yapıldığında öğrencilerin yazma becerilerinin geliştiği söylenebilir.

Örnek ifadeler:

...Yazma etkinlikleri sayesinde yazma becerim gelişti. Hem mektup hem de şiir yazdım. Yazdığım mektup ve şiirleri tekrar düzeltip yeniden yazdım. Böylece yazmam gelişti.

...Bu etkinlikler düşünme ve yazma becerilerimi geliştirdi. Yazmadan önce ne yazacaklarımı düşündüm plan yaptım ve sonrasında yazdım. (Ö6)

Düşünme: Görüşmeye katılan altı öğrenci, yazma etkinlikleri yaparken düşünme becerisinin geliştiğini ifade etmiştir. Yazma etkinliğinden önce "ne yazmaları gerektiğini" ve "konuları nasıl yazmaları" süreci ile ilgili düşünme becerisini kullandıklarını ifade etmişlerdir.

Bu görüşe ait ifadeler aşağıda belirtilmiştir:

...Düşünme becerim daha fazla gelişti. Bu etkinlikleri yazarken önce nasıl yazacağım diye plan yaptım. Ardından duygu ve düşüncelerimi ekleyerek yazmaya çalıştım. (Ö12)

İletişim Kurma: Öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri sonrası gelişen diğer bir beceri de iletişim kurma becerisidir. Öğrenciler (4 öğrenci) özellikle mektup yazma etkinliği sonrası iletişim becerilerinin geliştiğini ifade etmişlerdir.

...Bu yazma etkinliklerinden sonra iletişim kurma becerimin geliştiğini söyleyebilirim. Mektup bir iletişim aracı. Bu yüzden iletişim kurma becerimin daha fazla geliştiğine inanıyorum. (Ö1)

Problem Çözme: Öğrencilerin öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri sonrası gelişim gösterdiği ifade edilen becerilerden bir diğeri ise problem çözme becerisidir.

...Şiir ve mektup yazarken yazacağım konu ile ilgili bol bol araştırma yapma imkânım oldu. Bu yüzden problem çözme becerisinin diğerlerine göre daha fazla geliştiğini

düşünüyorum. (Ö5)

Hepsi: Öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri sonrası üç öğrenci bu etkinliklerin bütün becerilerinin gelişimine katkı sağladığı görüşünü belirtmişlerdir. Bu görüşe ait ifadeler aşağıda belirtilmiştir:

...Evet, aslında hepsi bende gelişti. Mektup yazarken insanlarla iletişime geçtim ve yazmadan önce bol bol düşündüm. Yazarken konuyu daha fazla araştırdım ve problem çözme becerimin geliştiğini düşünüyorum. Sonuç olarak tüm becerilerin geliştiğini söyleyebilirim. (Ö15)

Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinliklerinin Sosyal Bilgiler Derslerinde Kullanımı ile İlgili Bulgular

Bu bölümde öğrencilere “Sosyal Bilgiler derslerinde bu tür yazma etkinliklerine daha fazla yer verilmesini ister misiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10.

Sosyal Bilgiler Derslerinde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinlikleri

Tema	Kodlar	f
Sosyal Bilgiler Derslerinde	Derslerde kullanılmalı	15
Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinlikleri	Derslerde kullanılmamalı	---
	Toplam	15

Tablo 10 değerlendirildiğinde görüşmeye katılan öğrencilerin tamamının öğrenme amaçlı yazma *etkinliklerinin* sosyal bilgiler derslerinde kullanılması gerektiği görüşünü ifade etmişlerdir. Ayrıca öğrenciler, bu tür etkinlikler sayesinde konuyu daha iyi kavradıklarını, öğrenme amaçlı yazma etkinliğinin dersi daha eğlenceli hale getirdiğini ve bu etkinliklerin becerilerinin gelişimine katkı sağladıklarını dile getirmişlerdir.

Örnek ifadeler:

...Yazma etkinliklerinin daha fazla olmasını isterim. Bu sayede yeteneklerimiz gelişir, yazımız gelişir kendimizi daha fazla ifade ederiz. (Ö3)

...Evet daha çok yer verilmeli. Eğer bu tür etkinlikler yapılırsa konuyu daha iyi öğreniriz. Sınavlarımızda daha yüksek puan alırız. İletişim kurma ve düşünme gibi becerilerimiz de gelişmiş olur. (Ö8)

...Daha fazla olmasını isterim. Bu etkinliklerin bizi geliştirdiğini düşünüyorum. Yazma becerimiz gelişiyor, okumamız hızlanıyor. Ayrıca bu etkinliklerden sonra dersi daha çok sevmeye başladım. (Ö11)

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada beşinci sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde gerçekleştirilen öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri ile ilgili deneyimleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Beşinci sınıf öğrencilerinin daha önce sosyal bilgiler derslerinde öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri yapmadıkları tespit edilmiştir. Öğrenciler derslerde özet çıkarma, önemli konuları not alma gibi basit düzeyde geleneksel yazma etkinliklerinin yapıldığını, mektup ve şiir yazma etkinlikleri gibi etkinliklerin yapılmadığını ifade etmişlerdir. Bu bulgudan hareketle sosyal bilgiler derslerinde

basit düzeyde yazma etkinliklerine yer verildiği ve öğrenme amaçlı yazma etkinliklerine yer verilmediği sonucu ortaya çıkmaktadır. Yasul (2019) sosyal bilgiler derslerinde not alma, özet çıkarma ve tahtaya yazma gibi yazma etkinliklerinin yapıldığını belirterek öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin uygulanmadığı görüşünü tespit etmiştir. Ulaşılan bu sonuç araştırmanın sonucu ile benzerlik göstermektedir.

Sosyal bilgiler derslerinde uygulanan öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini öğrencilerin gelişimine katkıda bulunmaktadır. Ders sürecinde uygulanan yazma etkinlikleri ile öğrencilerin duygu ve düşüncelerini daha rahat ifade ettikleri ve bu etkinliklerin öğrencilerin kelime haznelerinin gelişiminde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç Kayaalp (2020) ve Yasul (2019) araştırmalarının sonuçları ile örtüşmektedir. Yasul (2019), öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin konunun daha iyi anlaşılmasında ve pekiştirilmesinde olumlu katkı yaptığı görüşünü ifade etmiştir.

Araştırmada ulaşılan diğer bir sonuç, sosyal bilgiler dersinde öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri kullanımının öğrenmeye pozitif etki etmesidir. Öğrenci görüşleri doğrultusunda mektup ve şiir yazma etkinlikleri öğrencilerin öğrenmelerine katkı sağlamıştır. Bu sonuç Uzun (2011), Duymaz (2011), Bozat (2014), Öztürk (2014), Aktepe ve Yıldız (2020), Doğan ve İlhan (2016)'ın yapmış oldukları araştırmalarının sonucu ile benzer sonuçlar içermektedir. Özellikle Özturan Sağır (2010) ve Aktepe ve Yıldız (2020) öğrenme amaçlı yazma etkinliği gerçekleştiren öğrencilerin konuyu daha iyi anladıklarını ve konunun kalıcılığının sağlandığını vurgulamışlardır.

Öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri hakkında diğer bir bulgu ise bu etkinliklerin bir muhataba yazılmasının önemli olması durumudur. Katılımcıların görüşlerine göre bu tür yazma etkinliklerinde muhatabın önemli etken olduğu ve yazma eyleminin içeriğinin muhataba göre belirlendiği sonucuna ulaşılmıştır. Ulaşılan bu sonuç Uzoğlu (2010) ve Duymaz (2011)'in araştırmalarının sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinde muhatap önemli bir etken olarak görülmektedir.

Öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri sürecinde öğrencilerin bazı hususlara dikkat ettikleri ulaşılan diğer bir sonuçtur. Bu süreçte öğrenciler, yanlış bilgi vermemek, verilen yönergeye uygun formatta etkinliği gerçekleştirmek ve dil kurallarına dikkat etmek gibi önemli konulara özen göstermişlerdir. Öğrenme amaçlı yazma etkinliği sürecinde öğrenciler dikkat düzeylerini en üst seviyede tutmaktadırlar. Bu durumun nedeni bu yazma etkinliklerinin bir yönerge kapsamında ve bir muhataba yazılmasından dolayı içeriğinin belirli kurallar çerçevesinde inşa edilmesidir.

Öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri sonucu öğrenciler heyecanlanma, mutlu olma, eğlenme ve zevk alma gibi duyguları yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu görüşler doğrultusunda öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin öğrenciler üzerinde farklı duyguların gelişimine olanak sağladığı sonucuna ulaşılabilir.

Araştırma sürecinde uygulanan öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin karşılaştırılması sonucunda, mektup yazma etkinliğinin şiir yazma etkinliğine oranla daha kolay bir etkinlik olduğu tespit edilmiştir. Şiirin kafiyeli olması özelliğinden dolayı yazımının daha zor olması, mektup yazma etkinliğini ön plana çıkarmıştır. Araştırmanın bu sonucu Bozat (2014), Aktepe ve Yıldız (2020) tarafından yapılan araştırmanın sonuçları ile örtüşmektedir. Bozat (2014) öğrencilerin öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinden mektup yazma etkinliğine daha olumlu baktıkları sonucunu tespit etmiştir. Bununla beraber mektup yazma etkinliği, şiir yazma

etkinliğine göre öğrenciler tarafından daha kolay yazılabilen ve daha eğlenceli görülen bir etkinliktir.

Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin becerileri gelişimi üzerine etkileri değerlendirildiğinde, bu yazma etkinliklerinin yazma becerisi, düşünme, iletişim kurma, araştırma ve problem çözme becerileri üzerine etkisinden söz edilebilir. Bu ifadeden hareketle ders bünyesinde yapılan öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin öğrencilerin beceri gelişimlerine olumlu etki ettiği sonucuna ulaşılmıştır (Yıldız, 2009; Uzoğlu, 2010; Koçak, 2013; Köksal 2019; Doğan ve İlhan, 2016; Koçak ve Seven, 2016, Bozat, 2014; Yıldız, 2016).

Katılımcılar öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin sosyal bilgiler derslerinde daha fazla yer verilmesini olumlu yönde değerlendirmişleridir. Ders sürecinde mektup, şiir, hikâye yazma etkinlikleri gibi öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin daha fazla kullanılması görüşü ön plana çıkmaktadır. Bu görüş doğrultusunda sosyal bilgiler derslerinde öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri kullanımına daha fazla yer verilmelidir.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Yazar(lar), bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Destek/Finansman Bilgileri

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Etik Kurul Kararı

Bu araştırma 1. yazarın 2018 yılında yaptığı doktora tezinden türetilmiş olup, araştırma için Erzincan il milli eğitim müdürlüğünden izin alınmış (11/11/2016 tarih ve 45468433-44-E.12740372 sayılı yazı) olup, o tarihlerde araştırma için üniversiteden ayrıca etik kurul izine gerek duyulmamıştır.

Kaynakça/References

- Akçay, H. Özyurt, B. B. & Akçay, B. B. (2014). Çoklu Yazma Etkinliklerinin Fen ve Teknoloji Dersi Öğretiminde Kullanılmasının Öğrenci Başarısı ve Kavram Öğrenmeye Etkisi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (2) , 15-31 .
- Aktepe, Z.T. ve Yıldız, A. (2020), İlkokul Öğrencilerinin ve Öğretmenlerinin Öğrenme Amaçlı Yazma Hakkında Görüşleri, *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(110), 211-229.
- Atila, M. E. (2008). Fen Öğretiminde Farklı Betimleme Modlarının Öğrenme Amaçlı Yazma Aktivitelerinde Kullanımlarının Akademik Başarıya Etkisi. *Atatürk Üniversitesi, Erzurum*.
- Ay, A. (2018). Sosyal Bilgiler öğretim programında öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinden mektup ve şiir kullanımının öğrenci başarısına etkisi. (Yayınlanmamış Doktora tezi). Erzincan Üniversitesi.
- Ay, A. & Başbüyük, A. (2018). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinlikleri Hakkında Görüşleri. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11 (1), 33-42.
- Bereiter, C., & Scardamalia, M. (1987). *The Psychology of Written Composition*. The Psychology of Education and Instruction Series. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Inc., Publishers, Suite 102, 365 Broadway, Hillsdale, NJ 07642.
- Boyer, T.L. (2006) Writing to Learn in Social Studies, *The Social Studies*, 97:4, 158-160.
- Bozat, Ö. (2014). 5. sınıf yaşamımızdaki elektrik ünitesinde öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinden mektubun başarıya etkisi (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi.
- Büyükköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2019). Bilimsel araştırma yöntemleri (27. Baskı). Ankara: Pegem Yayınları.
- Çalık, T. & Sezgin, F. (2005). Küreselleşme Bilgi Toplumu ve Eğitim, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13, (1), 55-66.
- Çalışkan, H. (2008). Eğitimcilerin Araştırmaya Dayalı Öğrenme Yaklaşımıyla İlgili Algıları, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 153-170.
- Creswell, J. W. (2013). *Beş Yaklaşım Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni*. (Çev: M. Bütün & S. B. Demir). Ankara: Siyasal Yayıncılık.
- Doğan, Y. & İlhan, N. (2016). Prospective Teachers' Views Related to Using Writing to Learn Activities in "Science and Technology Teaching" Course. *Adıyaman University Journal of Educational Sciences*, 6 (1), 1-22. doi: 10.17984/adyuebd.30690.
- Duymaz, N. (2011). Hücre konusunun öğrenilmesinde öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin kullanımı ve analogi üretme (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi.
- Erdem, E. & Demirel, Ö. (2002). "Program Geliştirmede Yapılandırmacılık Yaklaşımı", *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 81-87.
- Günel, M. (2009). Bilişsel Süreç ve İlk Öğretim Bilim Eğitiminde Öğrenme Aracı Olarak Yazma, *İlköğretim Online*, Online: <http://ilkogretim-online.org.tr>, 8 (1), 200-210.
- Günel, M. Kabataş M, E. & Büyükkasap, E. (2009). Öğrenme Amaçlı Yazma Aktivitelerinin ve Analogi Kurmanın Üniversite Düzeyinde Mekanik Konularını Öğrenmeye Etkisinin İncelenmesi. *Gazi University Journal of Gazi Educational Faculty (GUJGEF)*, 29(2).
- Haley-James, S. (1982). Helping students learn through writing. *Language Arts*, 59(7), 726-731.

- İşeri, K. & Emre, Ü. (2012). Türkçe öğretmen adaylarının yazma kaygı durumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 67-76.
- Karaçağıl, C. Sosyal Bilgiler Derslerinde Öğrenme Amaçlı Yazma Etkinlikleri Kullanımının Öğrenci Akademik Başarısı Üzerine Etkisi (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Muğla Üniversitesi.
- Kayaalp, F. (2020). Sosyal bilgiler dersinde öğrenme amaçlı yazma etkinliklerini kullanmanın bilişsel ve duyuşsal öğrenmelere etkisi, (Yayınlanmamış doktora tezi). Atatürk Üniversitesi.
- Klein, P. D. (1999). "Reopening Inquiry Into Cognitive Processes in Writing-ToLearn, *Educational Psychology Review*, 11 (3), 203- 270.
- Koçak, G. (2013). "Tek boyutta hareket" konusunda öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin uygulanmasının fen bilgisi öğretmenliği 1. sınıf öğrencilerinin akademik başarısına ve kalıcılığa etkisi (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi.
- Koçak, G., & Seven, S. (2016). Fen bilgisi öğretmen adaylarının öğrenme amaçlı yazma etkinlikleri hakkındaki görüşleri: tek boyutta hareket örneği. *Ekev Akademi Dergisi*, 20 (65), 253-268.
- Köksal, A. P. (2019). Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin beşinci sınıf öğrencilerinin elektrik konusundaki akademik başarılarına, kalıcılığa ve fen bilimleri dersine karşı tutumlarına etkisi (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi.
- Oral, G. (2008). *Yine yazı yazıyoruz: okulda, işyerinde, evde; kullanılacak yaratıcı yazı etkinlikleri ve kuramsal temelleri*. Pegem Akademi.
- Özturan Sağırılı, M. (2010). The examination of the educational effects of some writing activities in the light of student opinions. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 10(4), 2501-2530.
- Öztürk, S. (2014). Lise-1 düzeyindeki öğrencilerin modsal betimlemeleri tanıyıp öğrenme amaçlı yazmada kullanmalarının fizik dersi dalgalar ünitesindeki akademik başarıya etkisi (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi.
- Patton, M.Q. (2014). Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri. 3. Baskıdan Çeviri. Bütün, M & Demir, S. B. (Edt.), Ankara: Pegem Akademi.
- Sever, S. (1998). Dil ve iletişim (Etkili yazılı ve sözlü anlatım). *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 31(1).
- Tonbuloğlu, B. (2014). Mustafa Satı Bey'in Görüşleri Doğrultusunda Yapılandırmacılık Anlayışına Farklı Bir Bakış Açısı. *Electronic Turkish Studies*, 9(8).
- Uzoğlu, M. (2010). Öğrenme Amaçlı Yazma Aktivitelerinin Kullanımının İlköğretim Seviyesinde Kuvvet ve Madde Ünitesini Öğrenmeye Etkisinin Araştırılması (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi. Atatürk Üniversitesi.
- Uzun, S. (2011). Öğrenme amaçlı okuma-yazma etkinlikleri ile zenginleştirilmiş ortamların fizik öğrenme üzerindeki etkisi: Enerji ünitesinde bir uygulama (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- Yasul, A. F. (2019). Sosyal bilgiler dersinde kullanılan öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin akademik başarıya, öğrenmenin kalıcılığına ve yazmaya yönelik tutuma etkisi (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. (5. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldız, A. (2009). Üniversite öğrencilerinin kuantum fiziği konularını anlama düzeyleri ve öğrenme amaçlı yazma aktivitelerinin akademik başarıya etkisi (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi.

Yıldız, A. (2016). İlkokulda öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin akademik başarıya etkisinin tartışılması. *Turkish Studies*, 11(14), 861-870.

İletişim/Correspondence

Dr. Öğr. Üyesi Alpaslan AY

alparslanay@erzincan.edu.tr

Prof. Dr. Adem BAŞIBÜYÜK

abasibuyuk@erzincan.edu.tr